

Tabeller over faktorer som påvirker skoleoverganger

REFERANSE:

Jindal-Snape, D., Hannah, E. F. S., Cantali, D., Barlow, W. & MacGillivray, S. (2020). Systematic literature review of primary–secondary transitions: International research. *Review of Education* 8(2); 526–566. DOI: <https://doi.org/10.1002/rev3.3197>

Tabell 7: Positive og negative opplevelser (s. 539–540)

	Positive	Negative
Elever	<ul style="list-style-type: none"> • Flere venner • Positive vennskap • 'Ny start'-følelse og styrking av selvfølelsen • Vennskap med eldre elever forbedret selvfølelsen 	<ul style="list-style-type: none"> • Miste gamle venner • Bekymringer knyttet til det å få seg nye venner • Mobbing • Komme til en ny skole uten gamle venner fra barneskolen
Lærere	<ul style="list-style-type: none"> • Klarere strukturer og rutiner • Positive relasjoner med nye lærere • Dynamiske, morsomme og kunnskapsrike lærere • Tverrfaglige samarbeid fostret et arbeidsmiljø preget av nærhet 	<ul style="list-style-type: none"> • Forskjellige pedagogiske tilnærminger i barne- og ungdomsskolen • Manglende kommunikasjon mellom barne- og ungdomsskolelærere • Inntrykk av at ungdomsskolelærere er strengere enn barneskolelærere • Elevene lengter etter lærere fra barneskolen de hadde gode relasjoner til • Ungdomsskolelærernes krav og forventninger blir ikke alltid tydeliggjort godt nok

OVERGANGER

Skolemiljø (fysisk)	<ul style="list-style-type: none"> • Muligheter til å inngå i forskjellige klasser i forskjellige fag • Større elevmasse • Bedre og flere ressurser 	<ul style="list-style-type: none"> • Vanskeligheter med å håndtere et større skolemiljø • Gå seg vill • Lyder og støy forstyrrer elever med autismespekterforstyrrelser • Akustikken i visse rom var ubehagelig for en elev med særskilte behov • Vanskeligheter knyttet til avstand mellom skole og hjem
Skolemiljø (akademisk)	<ul style="list-style-type: none"> • Utfordrende oppgaver, lærer mye nytt og interessant • Ansvarsfølelse, føler seg mer myndiggjort • Mangfoldig læreplan 	<ul style="list-style-type: none"> • Vanskeligere oppgaver og manglende forutsetninger for å gjennomføre dem • Større personlig ansvar knyttet til planlegging av organisering av egen skolehverdag • Mengden hjemlekser • Bekymringer knyttet til prøver og vurderinger • Manglende kontinuitet og progresjon i læreplanen • Økning i skolefravær • Forverring av holdninger knyttet til læring, spesielt i matematikk • Dårligere karakterer
Skolemiljø (psykisk)	<ul style="list-style-type: none"> • Samtalegrupper ga en trygghetsfølelse 	<ul style="list-style-type: none"> • Lavere tilhørighetsfølelse til skolen

Tabell 8: Innvirkningen av overganger på utdanning og velvære (s. 544)

Utdanning (negative)	Velvære (positive/negative)
<ul style="list-style-type: none"> • Karakterene ble dårligere, med store variasjoner mellom fag • Fraværet økte 	Positivt:

OVERGANGER

- Flere droppet ut
- Nedgang i akademisk engasjement
- Lavere motivasjon
- Dårligere holdninger til fag, blant annet matematikk
- Færre som fullførte nasjonale eksamener
- Nedgang i opplevd støtte fra lærer
- Økning i selvrapporterte problemer på skolen
- Fremvekst av behov for ekstra hjelp med akademiske ferdigheter og atferdsproblemer

- Varierende grad av positiv endring i sosialt og emosjonelt velvære i et utvalg elever med autismespekterforstyrrelser
- Selvtilliten endret seg ikke betydelig
- De fleste følte seg forberedt på overgangen og kun 3% var fortsatt bekymret etter første semester på ungdomsskolen
- Bedring i livskvalitet

Negativt:

- Dårlig oppførsel på skolen økte over tid samtidig som flere begynte å drikke alkohol
- Synkende følelse av skoletilhørighet
- En tredjedel av elever som hadde opplevd en vanskelig eller nokså vanskelig overgang fra barneskolen til ungdomsskolen hadde dårligere sosial og emosjonell helse, og det ble registrert økte nivåer av angst og depresjon på slutten av førsteåret på ungdomsskolen
- Elever med autismespekterforstyrrelser og elever med behov for tilpasset undervisning hadde høyere forekomster av angst, noe som førte til en lavere tilhørighetsfølelse til skolen

Tabell 9: Dimensjoner av overganger (s. 549–550)

	Beskyttende faktorer	Risikofaktorer
Eleven	<ul style="list-style-type: none"> • Kan kontrollere negative følelser • Forhandler kontekstuelle og sosiale endringer ved bruk av problemløsningsferdigheter • Gode og stabile relasjoner til andre barn • Emosjonell motstandsdyktighet og emosjonelle ferdigheter • Glede og tilhørighet • Tilstedeværelse 	<ul style="list-style-type: none"> • Elever med autismspekterforstyrrelser trenger ekstra støtte, nedgang i personlig støtte • Mangel på akademiske ferdigheter, manglende evne til å følge instruksjoner, manglende evne til å jobbe selvstendig og i grupper
Familie	<p>Overgangen hadde høyere sannsynlighet for å lykkes hvis det var:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vedvarende foreldrestøtte • Stabilt miljø i hjemmet • Mottagelige og engasjerte foreldre • Foreldrene var motiverende • Eldre søsken i ungdomsskolen 	<ul style="list-style-type: none"> • Manglende grad av autonomi i hjemmet
Jevnaldrende	<p>Vennskap, antall venner og kvaliteten på vennskap hadde en innvirkning på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forutsetninger for tilpasning etter overgang • Styrkning av robusthet • Holdninger til skolen og lærerne • Robuste forhold til venner 	<ul style="list-style-type: none"> • Problemer knyttet til det å miste gamle venner, få nye venner, sosiale grupperinger
Lærere	<ul style="list-style-type: none"> • Støttende og omsorgsfulle lærere, god relasjonsbygging mellom elev og lærer • Opplevd støtte fra lærer ble assosiert med positive oppfatninger av skolemiljøet samt akademisk motivasjon 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Positive holdninger fra lærerne og lærernes ferdigheter påvirket elevenes integrasjon i ungdomsskolen • Påvirkning fra lærere som gjorde undervisningen gøy og morsom • Kvaliteten på forholdene kan påvirke både det akademiske miljøet og oppførselsproblemer • Komfortable med endringer i maktforhold og villighet til å legge til rette for barn- og foreldrestyrte overgangsprosesser 	
<p>Skolen og skolesystemet</p>	<p>Faktorer med usikre effekter på overgangen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alder ved skoleovergang • Skolens organisering (f.eks. 1–10-skole) • Størrelsen på skolen • Skolens strukturer • Skolemiljøet • Hvordan man setter sammen nye klasser på ungdomsskolen (fra én eller flere barneskoler/barneskoleklasser) 	<p>Faktorer med usikre effekter på overgangen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alder ved skoleovergang • Skolens organisering (f.eks. 1–10-skole) • Størrelsen på skolen • Skolens strukturer • Skolemiljøet • Hvordan man setter sammen nye klasser på ungdomsskolen (fra én eller flere barneskoler/barneskoleklasser)